

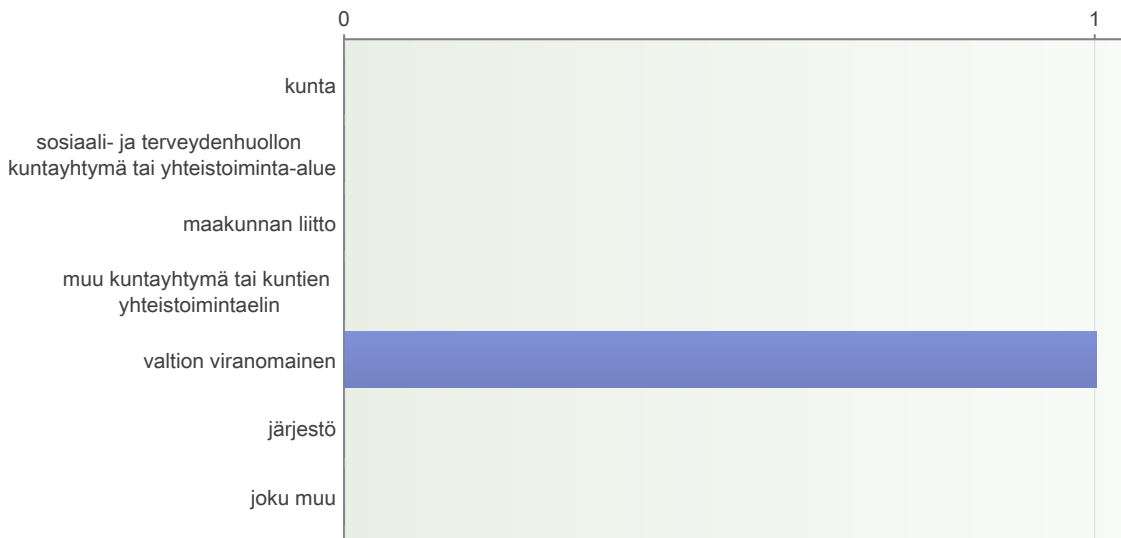
1. TAUSTATIEDOT

Vastaajien määrä: 1

Vastaajatahon virallinen nimi	Vastauksen kirjanneen henkilön nimi	Vastauksen vastuuhenkilön yhteystiedot	Lausuntopyyntöä käsittelevä päivämäärä toimielimessä	Toimielimen nimi
Verohallinto	Mia Keskinen		8.11.2016	

2. Onko vastaaja

Vastaajien määrä: 1

3. 1. Voidaanko esityksellä kaventaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja sekä parantaa palvelujen yhdenvertaistasaatavuutta? Jos ei, niin miten ehdotusta tulisi siltä osin muuttaa?

Ei vastauksia.

4. 2. Antaako esitys riittävät edellytykset saavuttaa 3 miljardin euron kustannusten kasvun hillinnän tavoite? Jos ei, miten tavoitteen saavuttamisen edellytyksiä voitaisiin parantaa?

Ei vastauksia.

5. 3. Toteutuuko demokratia esityksessä riittävällä tavalla? Jos ei, miten esityksen kansanvaltaisuutta voisi vahvistaa?

Ei vastauksia.

6. 4. Muodostaako maakuntalaki tarkoituksenmukaisen yleislain tulevien maakuntien hallinnon ja talouden järjestämiselle?

Ei vastauksia.

7. 5. Maakuntalain 2 luvussa määritellään maakunnan tehtävät. Onko maakunnalle esitetty tehtäväkokonaisuus uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

Ei vastauksia.

8. 6. Maakuntalain 5 luvussa säädetään maakunnan asukkaiden osallistumisoikeuksista. Ovatko osallistumisoikeudet turvattu esityksessä riittävällä tavalla?

Ei vastauksia.

9. 7. Maakuntalain 9 luvussa säädetään maakunnan palvelulaitoksesta. Onko siitä esitetty säädettäväksi tuottamisen organisoinnin näkökulmasta tarkoituksenmukaisesti?

Ei vastauksia.

10. 8. Maakunnan talouden ohjaus perustuu erityisesti maakuntalakiin ja maakuntien rahoituslakiin. Ohjaavatko maakuntien rahoitusmalli ja maakuntalain mukainen taloudenohjausmekanismi maakuntien taloudenhoitoa tarkoituksenmukaisella tavalla?

Ei vastauksia.

11. 9. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntalaista.

Ei vastauksia.

12. 10. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 4 §:ssä säädettäisiin palvelujen saatavuudesta ja saavutettavuudesta. Säännöksen mukaan palvelut on toteutettava väestön tarpeet huomioon ottaen lähellä asiakkaita, mutta säännöksen mukaisten edellytysten täytyessä palveluja voidaan koota suurempiin kokonaisuuksiin. Onko säännös palvelujen saatavuuden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

Ei vastauksia.

13. 11. Maakunnat muodostavat 5 yhteistyöaluetta, joista kussakin on 3–4 maakuntaa. Yhteistyöalueeseen kuuluvat maakunnat laativat sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 16 §:n mukaisen yhteistyösopimuksen. Siinä maakunnat sopivat keskinäisestä yhteistyöstä palvelujen järjestämisessä ja toteuttamisessa. Sopimus on oikeudellisesti maakuntia sitova. Onko sopimuksen sitovuus perusteltua?

Ei vastauksia.

14. 12. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 16 §:n mukaan laadittavassa yhteistyösopimuksessa on sovittava toimenpiteet palvelujen integraation varmistamiseksi. 23 §:n mukaisesti palvelun tuottajan velvollisuutena on valmistaa palveluketjujen integraation toteutuminen ja toimittava integraation edellyttämässä yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Ovatko säännökset riittäviä asiakaslähtöisen integraation toteutumiseksi?

Ei vastauksia.

15. 13. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain mukaan valtion ohjausta vahvistetaan sosiaali- ja terveystaloudessa (19 §, 4 luku, 6 luku). Onko tämä uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta perusteltua?

Ei vastauksia.

16. 14. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 22 §:n mukaan maakunnan on omassa toiminnassaan erotettava sosiaali- ja terveydenhuollon järjestäminen ja palvelujen tuottaminen. Onko järjestämisen ja tuottamisen erottaminen uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukaista?

Ei vastauksia.

17. 15. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 22 §:n mukaan maakunnalla on yhtiöittämisvelvollisuus maakunnan hoitaessa sosiaali- ja terveydenhuollon tehtäviä kilpailutilanteessa markkinoilla tai jos palvelut ovat valinnanvapautta koskevissa säännöksissä tarkoitettua laajan valinnanvapauden piirissä. Onko ratkaisu tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä

- Verohallinnon näkökulmasta on perusteltua, että markkinoilla kilpailutilanteessa harjoitettua toimintaa tai laajan valinnanvapauden piirissä olevaa toimintaa ei voida harjoittaa maakuntien toimesta vaan toimintaa tulee harjoittaa erillisenä oikeushenkilönä. Ratkaisu selkeyttää paitsi maakunnan asemaa lähtökohtaisesti muuta kuin elinkeinotoimintaa harjoittavana toimijana, myös kyseisenlaisen toiminnan harjoittamisen verokohtelua, kun toimintaa pidetään aina elinkeinotulon verottamisesta annetun lain mukaisena elinkeinotoimintana. Verohallinnon näkemyksen mukaan olisi verotuksellisesti selkeintä, että yhtiöittäminen tapahtuisi aina osakeyhtiöön.

18. 16. Muut vapaamuotoiset huomiot sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislaista.

Ei vastauksia.

19. 17. Kysymys vain kunnille: Voimaanpanolaissa on tarkoitus säätää siitä, mihin maakuntaan kunnat kuuluvat uudistuksen tullessa voimaan. Katsotaanko kunnassanne, että sen tulee kuulua voimaanpanolain 5 §:ssä esitettyyn maakuntaan?

Ei vastauksia.

20. 18. Kysymys vain kunnille: Mikäli vastasitte edelliseen kysymykseen ei, mihin maakuntaan kunnan tulisi kuulua ja miksi? (Kunnan tulee toimittaa valtuuston päätösasiakirja sosiaali- ja terveysministeriöön)

Ei vastauksia.

21. 19. Väliaikaishallinnosta sekä väliaikaisen valmistelutoimielimen tehtävistä ja toimivallasta säädetään voimaanpanolain 2 luvussa. Onko väliaikaishallinnosta säädetty riittävällä tavalla?

Ei vastauksia.

22. 20. Voimaanpanolain 14 §:n mukaan kunnallisia sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja tuottavissa organisaatioissa työskentelevä henkilöstö siirtyisi maakuntien palvelukseen liikkeenluovutuksen periaatteiden mukaisesti. Lisäksi henkilöstö, joka muualla kunnan hallinnossa tai tukipalveluissa tekee pääasiallisesti sosiaali- ja terveydenhuollon tehtäviä, siirtyisi maakuntien palvelukseen. Onko henkilöstön siirtymisestä esitetty säädettäväksi henkilöstön aseman näkökulmasta tarkoituksenmukaisesti?

Ei vastauksia.

23. 21. Voimaanpanolain 4 luvun mukaan lakisääteisten kuntayhtymien koko omaisuus sekä kuntien irtain omaisuus siirtyy maakunnille. Kuntien toimitilat ja kiinteistöt jäävät kuntien omistukseen. Onko omaisuusjärjestelyjä koskeva ratkaisu hyväksyttävä?

Ei vastauksia.

24. 22. Jos vastasitte edelliseen kysymykseen ei tai ei pääosin, millä tavoin omaisuusjärjestelyt pitäisi toteuttaa?

Ei vastauksia.

25. 23. Voimaanpanolain 41 §:ssa säädettäisiin kunnan tuloveroprosentista vuosina 2019 – 2021. Pidätkö veronmaksajien yhdenvertaisen aseman näkökulmasta perusteltuna, että kuntien veroprosentteja esitetään rajoitettavaksi kolmen vuoden määräajaksi?

Ei vastauksia.

26. 24. Voimaanpanolain 42 §:n mukaan maakunnan on perustettava sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain tarkoittamat maakunnan palvelulaitoksen tytäryhtiöt, jotka tuottavat lailla erikseen säädetyn laajan valinnanvapauden piiriin kuuluvia palveluita siten, että yhtiöittäminen on toteutettu 31.12.2020. Onko esitetty siirtymäaika riittävä maakunnan yhtiömuotoisen tuotannon organisoimiseksi?

Ei vastauksia.

27. 25. Muut vapaamuotoiset huomiot voimaanpanolaista.

Ei vastauksia.

28. 26. Valtio rahoittaa perustettavien maakuntien toiminnan, eli vastuu sosiaali- ja terveyspalveluiden rahoittamisesta osoitetaan valtiolle. Onko ratkaisu uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

Ei vastauksia.

29. 27. Maakuntien tuloja ovat valtion rahoitus (3 §) sekä asiakas- ja käyttömaksutulot (4 §). Lisäksi maakunnat voivat ottaa lyhytaikaista lainaa (3 §). Valtion rahoituksen kasvua rajoitetaan vuosittaisessa tarkistuksessa julkisen talouden kantokyvyn turvaamiseksi (6 ja 29 §). Onko maakunnilla riittävät taloudelliset edellytykset suoriutua lakisääteisistä tehtävistä?

Ei vastauksia.

30. 28. Ovatko maakuntien valtion rahoituksen määräytymisessä käytettävät palvelujen käyttöä kuvaavat tarvetekijät (luku 3, ml. uusi hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kerroin) ja niiden painokertoimet perusteltuja?

Ei vastauksia.

31. 29. Sosiaali- ja terveydenhuollon rahoituksessa siirrytään asteittain menoperusteisesta rahoituksesta tarveperusteiseen rahoitukseen. Onko maakuntien rahoitukselle vuosille 2019–2023 esitetty siirtymäaika (27 – 28 §) riittävä?

Ei vastauksia.

32. 30. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntien rahoituslaista.

Ei vastauksia.

33. 31. Pidättekö esitettyjä tapoja maakuntajaon muuttamiseksi tarkoituksenmukaisena? (erityisesti maakuntajakolain 2 ja 10 §)

Ei vastauksia.

34. 32. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntajakolaista.

Ei vastauksia.

35. 33. Ovatko valtionosuusjärjestelmään esitetyt, sote-uudistuksesta aiheutuvien merkittävien kuntakohtaisten muutosten lieventämiseksi esitetyt tasausjärjestelyt ja muut muutokset hyväksyttäviä ja riittäviä (laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta 24 §, 27§ 27 b§ ja 55§)?

Ei vastauksia.

36. 34. Ovatko valtionosuuskriteerit (ml. uusi hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen -kriteeri) sekä niiden painotukset perusteltuja (laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta, luku 2 sekä luonnos valtioneuvoston asetukseksi kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta 3 §)?

Ei vastauksia.

37. 35. Vapaamuotoiset huomiot hallituksen esityksen valtionosuuskokonaisuudesta.

Ei vastauksia.

38. 36. Pidättekö maakuntien rahoituksen keräämiseksi esitettyjä valtion verojärjestelmän muutoksia hyväksyttävinä?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä

39. 37. Vapaamuotoiset huomiot verolaeista.

Vastaajien määrä: 1

- *Yleistä

Verohallinto katsoo, että ehdotettu verotusmalli on yksinkertainen, ymmärrettävä ja kokonaisuutena toimeenpanokelpoinen esitetyllä aikataululla.

Maakunnille ei ole esitetty verotusoikeutta. Ratkaisu on perusteltu hallituksen esityksessä mainituista syistä. Maakuntien verotusoikeus aiheuttaisi toteutuessaan merkittäviä muutoksia rakenteilla olevaan verotuksen valmishjelmistoon.

Verohallinnossa uusi lainsäädäntö lisää tarvetta asiakasohjaukselle sekä vaatii resursseja koulutukseen ja järjestelmien muutostöihin. Myös uusien toimijoiden syntyminen ja esityksessä mainittujen rakennejärjestelyjen toteuttaminen lisäävät jossain määrin Verohallinnon työmäärää.

Esitysluonnos sisältää säännöksiä uusista toimijoista sekä varallisuuden siirroista eri toimijoiden välillä. Esitysluonnos sisältää myös säännöksiä näiden toimijoiden verokohtelusta ja varallisuudensiirtojen verotuksesta. Verohallinto kiinnittää erityistä huomiota siihen, että toimijoiden verotuksellista asemaa sekä varallisuuden siirtojen verotusta koskevien verosäännösten tulee olla kattavia, selkeitä ja perusteltuja mm. tuloveroneutraaliuden ja hankintamenojen jatkuvuuden sekä varainsiirtoverovapautuksen osalta, jotta verotukseen liittyvä hallinnollinen taakka niin verovelvollisten kuin Verohallinnon osalta säilyisi kohtuullisena.

Verohallinto kiinnittää huomiota siihen, että esityksen myötä verotuksen painopisteen muuttuminen kuntien verotuloja alentamalla ja valtion verotusta kiristämällä aiheuttaa verotilastoihin epäjatkuvuutta. Kuntien ja valtion verotilastot eivät henkilöasiakkaiden osalta ole muutosajankohdan osalta vertailukelpoisia.

*37.Vapaamuotoiset huomiot verolaeista.

*Laki maakuntalain ja sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain voimaantulon 34 §, varainsiirtoverovapaus

Säännösehdotuksen mukaan varainsiirtoveroa ei ole suoritettava kiinteistön tai arvopaperin luovutuksesta siirrettäessä kuntayhtymien 18 §:n 1 momentissa tarkoitettujen varojen mukaisesti maakunnille, eikä maakuntien siirrettäessä varat edelleen 31 §:n 1 momentissa tarkoitettulle tai sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 22 §:n 2 momentissa tarkoitettulle osakeyhtiölle mainitun pykälän mukaisesti ennen 31 päivää joulukuuta 2020.

Verohallinnon näkemyksen mukaan sanamuotoa tulisi tarkentaa niin, että se kattaisi myös 31.12.2020 tapahtuvat luovutukset. Verohallinto pitää onnistuneena, että säännösehdotuksessa varainsiirtoverovapautusta ei ole sidottu järjestelyn tai varojen siirron toteuttamismuotoon, eikä kyse ole hakemusmenettelystä (kuten kuntalain yhtiöittämisvelvollisuutta koskevissa siirtymäsäännöksissä). On tärkeää, että varat tulevat siirrettyksi säädettyyn ajankohtaan mennessä.

Kyseisessä lainkohdassa tarkoitettu vapautus koskee kuntayhtymien varojen siirtoa maakunnille, voimaantulon 31.1 §:n varojen siirtoa sekä sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 22.2 §:ssä tarkoitettua yhtiöittämistä osakeyhtiöön. Lainkohta ei koske varojen siirtoa maakuntalain 16 luvun mukaisiin palvelukeskusosakeyhtiöihin lukuun ottamatta voimaantulon 31.1 §:ssä tarkoitettuja varojen siirtoja 16 luvun 127 §:ssä tarkoitettulle toimitila- ja kiinteistöhallinnan palvelukeskukselle eikä maakuntalain 15

luvun 118 §:ssä tarkoitetun yhtiöttämispakon alaisia yhtiöttämiä lukuun ottamatta sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 22.2 §:ssä tarkoitettua yhtiöttämistä osakeyhtiöön. Varainsiirtoveroa koskeva vapautus ei koske myöskään sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 22.2 §:ssä tarkoitettua yhtiöttämistä muuhun kuin osakeyhtiöön, vaikka laki sinänsä mahdollistaa yhtiöttämisen muuhunkin yhteisömuotoon. Jos on tarkoitus, että edellä mainitut saannot on tarkoitus käsitellä varainsiirtoverolain yleisten periaatteiden mukaisesti, olisi tästä hyvä nimenomaisesti lausua lain perusteluissa. Toisaalta varainsiirtoverovapauden soveltamisalan selkeyden ja kattavuuden näkökulmasta tulisi harkita varainsiirtoverovapauden soveltamisalan laajentamista koskemaan ainakin kaikkia maakuntalain 16 luvussa tarkoitettuja yhtiöttämiä valtakunnallisiin palvelukeskuksiin ja mahdollisesti myös maakuntalain 15 luvun 118 §:ssä tarkoitettuja yhtiöttämispakon alaisia varallisuuden siirtoja.

Voimaanpanolain 38 §:ssä todetaan, että valtio perustaa maakuntien palvelukeskusosakeyhtiöt, jonka jälkeen yhtiöiden osakkeet luovutetaan maakunnille. Lakiehdotuksissa ei ole tuotu esille, onko näiden osakkeiden luovutus valtiolta maakunnille tarkoitus olla varainsiirtoverosta vapaa. Jos on tarkoitettu, että kyseinen saanto on varainsiirtoverosta vapaa, tulisi tästä olla erikseen maininta voimaanpanolain 34 §:ssä.

Siltä osin kun kyse on pykälässä tarkoitetusta maakuntien varojen siirtämisestä osakeyhtiöille, viitataan perusteluissa varainsiirtoverovapautuksen osalta liiketoimintasiirtoa koskeviin säännöksiin (EVL 52 d § ja VSVL 43 §). Perusteluissa tulisi korostaa väärinkäsitysten välttämiseksi sitä, että nämä yhtiöttämiset eivät kuitenkaan välttämättä ole tuloveroneutraaleja, vaan asia tulee verotuksessa erikseen arvioitavaksi. Toisaalta sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 22.2 §:ssä ei ole ilmeisestikään rajoitettu yhtiöttämisen tapoja, jolloin viittaaminen vapautuksen perusteluissa liiketoimintasiirtoon tilanteessa, jossa yhtiöttäminen tehdään esimerkiksi kaupalla, ei liene kaikilta osin perusteltua ja tältä osin perusteluita tulisi mahdollisesti tarkentaa.

*Laki maakuntalain ja sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain voimaanpanosta 35–36 §, tuloverotusta koskevat säännökset

Voimaanpanolain 35 ja 36 §:ssä tarkoitettu järjestelyiden tuloveroneutraalius koskee Verohallinnon käsityksen mukaan ainoastaan voimaanpanolain 18.1 §:ssä tarkoitettua kuntayhtymien varojen siirtämistä maakunnille sekä 31.1 §:ssä tarkoitettua valtakunnallisen kiinteistöyhtiön perustamista. Verohallinto näkemyksen mukaan on hyvä, että näiden järjestelyjen tuloveroseuraamuksista on säädetty erikseen, eikä tuloveroneutraalisuutta ole sidottu olemassa olevien yritysjärjestelysäännösten nimenomaisten edellytysten täyttymiseen.

Esityksen mukaan vapautus ei koske sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 22.2 §:ssä tarkoitettua yhtiöttämistä, varojen siirtoa maakuntalain 16 luvun mukaisiin palvelukeskusosakeyhtiöihin lukuun ottamatta edellä mainittua valtakunnallista kiinteistöyhtiötä, eikä maakuntalain 15 luvun 118 §:ssä tarkoitetun yhtiöttämispakon alaisia yhtiöttämiä. Tämä seikka tulisi lausua selkeästi perusteluissa tai tarvittaessa säätää asiasta ehdotettua laajemmin, jotta oikeustila olisi selvä ja suurelta määrältä järjestelyjen tuloveroneutraalisuutta koskevia ennakkoratkaisuhakemuksia voitaisiin välttyä. Järjestelyjen tuloveroneutraalisuutta koskevien säännösten soveltamisalaa voitaisiin esimerkiksi laajentaa koskemaan myös sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 22.2 §:n yhtiöttämiä osakeyhtiöihin, kaikkia maakuntalain 16 luvussa tarkoitettuja yhtiöttämiä sekä maakuntalain 15 luvun 118 §:n pakkoyhtiöttämiä. Mahdollinen soveltamisalan laajennus tulisi huomioida myös hankintamenon jatkuvuutta koskevassa 37 §:ssä.

*Laki maakuntalain ja sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain voimaanpanosta 37 §, hankintamenon määrittäminen, soveltamisala

Voimaanpanolain 37 §:ssä on esitetty säädettäväksi, että aikaisemmin verovapaaseen toimintaan kuuluneiden varojen siirtyessä veronalaiseen toimintaan rahoitus-, vaihto- tai käyttöomaisuuden hankintamenona pidettäisiin niiden kirjanpitoarvoa. Pykäläehdotus näyttäisi koskevan kaikkia sote-rakennemuutokseen liittyviä saantoja. Yksityiskohtaisissa perusteluissa kuitenkin todetaan ”Tällä sääntelyllä olisi merkitystä niissä tilanteissa, joissa

maakunnalle jäävä toiminta katsottaisiin veronalaiseksi elinkeinotoiminnaksi, ja siltä osin kuin omaisuutta siirretään 31 § 1 momentissa tarkoitetulla tavalla osakeyhtiölle.” Mikäli 37 §:llä on haluttu tarkoittaa ainoastaan edellä 35–36 §:ssä tarkoitettuja tilanteita, tulisi pykälämuotoilua tarkentaa. Jos soveltamisalan on tarkoitus olla laajempi, tulisi tämä huomioida myös pykälän arvostamisajankohtaa koskevassa aikamääreessä (31.12.2018).

*Verotuksessa vahvistettujen tappioiden siirtyminen rakennemuutokseen liittyen

Säännösehdoituksissa ei ole otettu kantaa verotuksessa vahvistettujen tappioiden siirtymiseen. Kysymys voi tulla arvioitavaksi esimerkiksi kuntayhtymien varojen siirtyessä maakuntalain ja sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain voimaanpanosta annetun lain 18 §:ssä tarkoitetussa yleisseuraannossa maakunnille. Myöskään esimerkiksi kuntayhtymien omistuksessa olevien yhtiöiden tappioiden käsittelyyn niiden omistuksen siirtyessä kuntayhtymältä maakunnalle tai maakunnalta mahdollisesti edelleen voimaanpanolain 31 §:ssä tarkoitetulla tavalla valtakunnalliselle osakeyhtiölle ei oteta esityksessä kantaa. Voimaanpanolain 38 §:ssä todetaan, että valtio perustaa maakuntien palvelukeskusosakeyhtiöt, jonka jälkeen yhtiöiden osakkeet luovutetaan maakunnille. Lakiehdotuksissa ei ole tuotu myöskään esille, millä tavoin näille yhtiöille tai näiden yhtiöiden tytäryhtiöille mahdollisesti syntyviä tappioita käsitellään luovutettaessa osakkeita maakunnille. Verohallinto katsoo, että lakiehdotuksiin tulisi lisätä säännökset tappioiden käsittelystä ainakin edellä mainituissa tilanteissa.

*Laki maakuntalain ja sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain voimaanpanosta 41 §, kunnan tuloveroprosentista päättäminen vuosina 2019 - 2021

Voimaanpanolain 41 §:ssä säädetään kunnan tuloveroprosentista vuosina 2019–2021. Pykälässä on käytetty sanamuotoa ”Kunnanvaltuusto voi päättää vuoden 2019 tuloveroprosentiksi vuoden 2018 tuloveroprosentin vähennettynä 12,30 prosenttiyksiköllä.” Valittu ilmaisutapa ”voi päättää” on perusteltu kuntien itsehallinnon ja verotusoikeuden näkökulmasta. Esityksellä kuitenkin halutaan vaikuttaa siihen, että kunnat laskevat veroprosentteja. Tästä syystä tulisi harkita, voitaisiinko pykälässä käyttää esimerkiksi kiinteistöverolain tapaan ilmaisua ”on määrättävä”.

Säännöksen tarkoituksena on toteuttaa hallituksen linjaus, että kokonaisveroaste ei nouse, eikä työn verotus kiristy. Ilmeisesti kuntien olisi kuitenkin mahdollista laskea kunnallisveroprosenttia enemmänkin (esimerkiksi 12,40 prosenttiyksiköllä), mikä tulisi huomioida pykälän sanamuodossa.

Esityksellä olisi lisäksi hyvä tuoda ilmi, miten tuloveroprosentti määräytyy, jos kunta ei ilmoita tuloveroprosenttia, ilmoittaa sen voimaanpanolain 41 §:stä poiketen tai eri tarkkuustasolla kuin verotusmenettelystä annetun lain (VML) 91 a §:ssä on määrätty. VML 91 a §:n 2 momentin mukaan, ”Jos ilmoitusta ei ole toimitettu 1 momentissa säädettynä aikana taikka Verohallinnon myöntämässä myöhemmässä määräajassa, verotuksessa voidaan noudattaa edellisen vuoden tuloveroprosenttia.”, mikä voisi johtaa siihen, että 12,3 prosenttiyksikön alennusta ei tapahdu. Verohallinto katsoo, että perustuslaissa turvatun kuntien itsehallinnon ja verotusoikeuden vuoksi tulisi selkeästi kuvata vastuut ja toimintatavat siirtymäkauden tuloveroprosenttien tason ja tarkkuuden osalta sekä tarvittaessa säätää asiasta vielä tarkemmin.

*Kunnan tuloveroprosentin tarkkuus vuosina 2019—2021

Verotusmenettelystä annettuun lakiin ehdotetaan uutta 91 b §:ää, jossa säänneltäisiin kunnan tuloveroprosentin tarkkuudesta vuosille 2019—2021. Pykälän mukaan: ”Poiketen siitä, mitä 91 a §:ssä säädetään, vuosille 2019—2021 kunta ilmoittaa tuloveroprosentin prosenttiyksikön sadasosan tarkkuudella”.

Kolmena vuonna käytettävä sadasosan tarkkuus aiheuttaa muutoksia esimerkiksi laskentaan, päätöksille ja näytöille. Muutoksista aiheutuu järjestelmäkustannuksia. Verohallinto ehdottaa, että kunnan tuloveroprosentin tarkkuuden osalta siirryttäisiin vuodesta 2019 alkaen esimerkiksi sadasosan tarkkuuteen, eikä tarkkuustasoa

muutettaisi vain kolmen vuoden määräajaksi.

*Maakuntien ja maakuntien palvelulaitosten verotuksellinen asema

Maakunnat on hallituksen esitysluonnoksen mukaan tarkoitus määritellä tuloverotuksessa ns. osittain verovapaiksi yhteisöiksi, jotka olisivat verovelvollisia elinkeinotulostaan sekä osittain kiinteistöjensä tuottamasta tulosta. Maakuntien osalta myös maakunnan omalla alueellaan harjoittama elinkeinotoiminta olisi veronalaista. Tämä rajausta on erittäin perusteltu, koska sen määrittäminen, milloin olisi kyseessä maakunnan omalla alueella harjoitettava toiminta, voisi olla erittäin haastavaa.

Maakuntien palvelulaitokset olisivat maakunnista erillisiä itsenäisiä oikeushenkilöitä ja julkisoikeudellisia laitoksia, joiden tehtävänä on tuottaa maakunnan sille järjestämistä vastuuksensa perusteella osoittamat tehtävät. Esitysluonnoksessa ei ole mainittu, millainen näiden maakuntien palvelulaitosten verotuksellinen asema tulisi olemaan. Ehdotetussa maakuntalain 63 §:ssä todetaan maakuntaa koskevien säännösten soveltamisesta palvelulaitokseen seuraavasti: ”Palvelulaitokseen sovelletaan, mitä maakunnasta säädetään 28 §:ssä viestinnästä, 85 §:ssä toimivallan siirtämisestä, 15 luvussa toiminnasta kilpailluilla markkinoilla ja 18 luvussa muutoksenhausta.” Tästä ei ilmene, onko tätä tarkoitus soveltaa myös maakuntien palvelulaitosten verotukselliseen asemaan. Maakuntien palvelulaitosten verotuksellisesta asemasta tulisi nimenomaisesti säätää, esimerkiksi tuloverolain 21 §:ssä.

Esitysluonnoksen mukaan maakunnat vastaisivat luonnoksessa mainittujen sote-palvelujen järjestämisestä. Maakunnat voisivat järjestää nämä palvelut itse taikka ostaa joko itse omistamaltaan tai ulkopuoliselta yritykseltä tai yhteisöltä. Maakuntien tulee perustaa osakeyhtiömuotoisia palvelukeskuksia tiettyjen palveluiden harjoittamista varten, jonka lisäksi kilpailluilla markkinoilla harjoitettu toiminta tulee yhtiöittää.

Yhtiöittämisveloitteeseen liittyen tulee huomata, että yhtiöittämisveloitteeseen ei koske kaikkea elinkeinotulon verottamisesta annetun lain mukaista elinkeinotoimintaa, vaan EU:n kilpailusäännöksistä tulevan rajauksen mukaista toimintaa. Tästä syystä maakunnille voi jäädä yhtiöittämisen jälkeenkkin toimintaa, jota harjoitetaan elinkeinotoiminnan muodossa, vaikka kilpailluilla markkinoilla harjoitettu toiminta tulee yhtiöittää.

Esityksessä ei ole tuotu esille sitä, mikä toiminta voisi olla maakunnan tai sen palvelulaitoksen harjoittamaa veronalaista elinkeinotoimintaa yhtiöittämisveloitteen alaisten toimintojen lisäksi. Hallituksen esityksessä olisi hyvä esimerkein kuvata tällaisia toimintoja, jotta maakuntien ja niiden palvelulaitosten verotuksellinen kohtelu ei jäisi pelkän verotuskäytännön varaan. Lisäksi voisi olla tarkoituksenmukaista lausua, mitä toimintaa ei olisi lähtökohtaisesti tarkoitus pitää maakunnan tai sen palvelulaitoksen elinkeinotoimintana. Esimerkiksi tahtotila esitysluonnoksessa mainittujen ns. SGEI-palvelujen verotuksellisesta kohtelusta voitaisiin tuoda esille.

Huomionarvoista on myös se, että vaikka maakuntien kilpailluilla markkinoilla harjoittama toiminta tulee yhtiöittää, sisältyy tähän yhtiöittämisveloitteeseen määräaika, jonka on suunniteltu kestävän ainakin vuoteen 2020 saakka. Näin ollen lakimuutosten voimaan tultua maakunnat voivat alkuvaiheessa, ennen kuin yhtiöittämisveloitteeseen on saatu toteutettua, tuottaa mittavassa määrin elinkeinotoimintana pidettäviä palveluita itse. Siltä osin kuin yhtiöittämisveloitteen piiriin kuuluvaa toimintaa tullaan harjoittamaan maakunnan itsensä toimesta siirtymäkauden aikana, on tältä osin kyse maakunnan veronalaisena elinkeinotoimintana pidettävästä toiminnasta. Tämä seikka tulisi selkeyden vuoksi todeta hallituksen esityksen perusteluissa.

Yhteisöllä tulee olla yritys- ja yhteisötietojärjestelmässä käytettävä oikeudellinen muoto. Maakunnat ja maakuntien palvelulaitokset on perusteltua mm. verotuksen ilmoitus- ja maksuvelvollisuuden perusteista johtuen erottaa nykyisistä oikeudellisista muodoista ja antaa niille omat oikeudelliset muodot.

*Maakuntien palvelukeskusten verotuksellinen asema

Lakiesityksen mukaan maakuntalain 16 luvussa tarkoitettujen maakuntien valtakunnalliset palvelukeskukset toimisivat osakeyhtiömuodossa. Verohallinnon näkemyksen mukaan verolainsäädäntöön ei ole tarkoituksenmukaista tuoda erillisiä säännöksiä liittyen näiden palvelukeskusosakeyhtiöiden verotukseen. Sen sijaan hallituksen esityksen perusteluista maakuntalain 16 luvun osalta tulisi käydä ilmi, että nämä osakeyhtiöt harjoittavat elinkeinotulon verottamisesta annetussa laissa tarkoitettua elinkeinotoimintaa ja niitä verotetaan mainitun lain mukaisesti.

*Maakuntien toimiminen kilpailluilla markkinoilla

Esitetyn maakuntalain 118 §:n mukaan harjoitettaessa toimintaa kilpailutilanteessa, se on annettava osakeyhtiön, osuuskunnan, yhdistyksen tai säätiön hoidettavaksi (yhtiöittämisvelvollisuus). Hallituksen esityksen perusteluissa tulisi korostaa, että yhtiöitetty toiminta on aina elinkeinotulon verottamisesta annetussa laissa tarkoitettua elinkeinotoimintaa riippumatta siitä, missä yhteisömuodossa toimintaa harjoitetaan. Olisi verotuksellisesti selkeintä, että yhtiöittäminen tapahtuisi aina osakeyhtiönä.

*Maakuntien ja niiden omistamien osakeyhtiöiden välinen hinnoittelu

Hallituksen esityksessä mainitaan, että palvelukeskusosakeyhtiöiden kustannukset pitäisi pyrkiä pitämään mahdollisimman alhaalla. Esitetyn maakuntalain 124 §:n viimeisessä momentissa myös todetaan, jopa osin ristiriitaisesti, että ”palvelukeskukset toimivat liiketaloudellisten periaatteiden mukaisesti”, mutta toisaalta että ”palvelukeskusten tarkoituksena ei ole voiton tuottaminen”. Tässä yhteydessä tulisi yksityiskohtaisissa perusteluissa (s. 120) mainita, että yhtiöiden hinnoittelun tulee olla kuitenkin markkinaehtoisista huomioiden mm. verotusmenettelystä annetun lain 31 §:n säännökset siirtohinnoittelusta.

Markkinaehtoperiaate tulee ottaa huomioon myös silloin, kun maakunnan omistama yhtiö esimerkiksi yhtiöittämisvelvoitteesta johtuen myy palveluita omistajamaakunnalle. Tämä lienee perusteltua mainita esimerkiksi maakuntalain 15 lukua koskevissa perusteluissa.

Siirtohinnoittelusäännökset ja markkinaehtoperiaate tulee ottaa huomioon myös yhtiöittäessä maakuntien yhtiöittämisvelvoitteen alaista toimintaa. Tässä yhteydessä tulee huomioida myös näihin järjestykseen sisältyvien rahoitusrakenteiden hinnoittelun markkinaehtoisuus VML 31 §:n näkökulmasta. Näistä seikoista on perusteltua mainita hallituksen esityksen perusteluissa.

*Maakuntien välinen yhteistoiminta

Selkeyden vuoksi olisi hyvä, että hallituksen esityksessä kuvattaisiin maakuntien välisen yhteistoiminnan muotoja ja todettaisiin näiden toimintojen verokohtelusta. Jos maakunnat tekevät yhteistyötä omistamiensa osakeyhtiöiden kautta, on tämä toiminta näiden osakeyhtiöiden muun toiminnan ohessa veronalaista elinkeinotoimintaa.

*Maakuntien palveluiden ostaminen ulkopuolisilta palvelun tuottajilta

Maakunta voi hankkia palvelut muulta palvelun tuottajalta. Yleisperusteluissa esitetyllä tavalla muita palvelutuottajia olisivat yhtiöt, järjestöt ja ammatinharjoittajat. Siltä osin kun on kyse palvelujen ostamisesta sopimukseen perustuen palvelun tuottajalta, olisi hyvä korostaa, että kyseessä ei ole palvelun tuottajan näkökulmasta lakisääteinen tehtävä ja että palveluiden tuottamista maakunnille pidetään verotuksessa elinkeinotoimintana. Sama asia nousee esille sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 22.2 §:n nojalla yhtiöitetyn toiminnan harjoittamisen yhteydessä. Asialla on merkitystä esimerkiksi tilanteessa, jossa palveluita tuottaa yhdistys tai säätiö, joiden toiminnan veronalaisuus riippuu tuloverolain 23 §:n mukaisesti siitä, onko harjoitettu toiminta elinkeinotoimintaa.

*Kiinteistön yleishyödyllinen käyttö

Tuloverolain 21 §:n mukaan kunnat, seurakunnat jne. ovat verovelvollisia kiinteistöjensä tuottamasta tulosta siltä osin, kun kiinteistöjä ei käytetä yleiseen tai yleishyödylliseen tarkoitukseen. Kunta ei ole verovelvollinen omalla alueellaan sijaitsevan kiinteistön tuottamasta tulosta muutoinkaan. Hallituksen esitysluonnoksen yleisperusteluiden s. 63 todetaan, että yleisiin tarkoituksiin käytettyjä kiinteistöjä ovat mm. kuntien terveydenhoito-, opetus- ja sosiaalisten laitosten käytössä olevat kiinteistöt ja seurakuntien osalta kirkot ja seurakuntatalot. Tämä vastaa nykyistä verotuskäytäntöä. Lisäksi todetaan, että yleishyödylliseen tarkoitukseen käytettyjä voivat olla esimerkiksi seurakuntien vanhainkodit, mikä ei vastaa nykyistä oikeustilaa. Seurakuntien käyttö ei voi olla yleishyödyllistä käyttöä eivätkä vanhainkodit ole lähtökohtaisesti yleishyödyllisessä käytössä.

*Konserniavustuskielto

Maakuntalain 132.2 §:ssä ehdotetaan säädettäväksi, että palvelukeskus ei saa antaa tytäryhtiölleen konserniavustuksia. Esityksellä tulisi tarkentaa, tarkoitetaanko edellä mainitulla konserniavustuksesta verotuksessa annetussa laissa (825/1986) tarkoitettua konserniavustusta vai jotain muuta.

*Kunnallisverotuksen ansiotulovähennys

Esityksessä ei ehdoteta muutettavaksi ansiotulovähennystä. Vähennyksellä on kuitenkin suuri merkitys kunnallisveron määrään.

*Invalidivähennys

Ehdotuksessa ehdotetaan invalidivähennystä koskevien tuloverolain 104 ja 126 §:n kumoamista. Invalidivähennyksen poistaminen yksinkertaistaisi verotusta. Invalidivähennystä koskevien sääntelyiden kumoaminen tulisi huomioida myös tuloverolain 108 §:ssä, jossa säännellään kuolinpesälle myönnettävistä lesken vähennyksistä sekä 132.1 §:ssä, jossa säännellään alijäämähyvityksen vähentämisestä. Lisäksi tulisi tarkistaa, onko tarpeen muuttaa tai poistaa tuloverolain 143 §:n 4 momentissa oleva invalidivähennystä koskeva siirtymäsäännös.

Jos invalidivähennystä ei ehdotetulla tavalla kumottaisi, tulisi sitä Verohallinnon näkemyksen mukaan huomattavasti yksinkertaistaa.

*Maakuntien huomioiminen

Verotuksen toimittamisessa ja mm. luovutusvoittoverotuksessa jatkossa huomioidaan kuntien lisäksi maakunnat siten kuin säädetään tuloverolain 21, 31, 49 ja 82 §:ssä.

Tuloverolain 10.1 §:n 3 ja 5 kohtaan, 53.1 §:n 6 kohtaan sekä 77.1 §:ään ei ole ehdotettu lisättäväksi erillistä mainintaa maakunnasta, mutta maininta 'muusta julkisoikeudellisesta yhteisöstä' kattaa maakunnat.

Muiden tuloverolakiin tehtävien muutosten yhteydessä 130 §:ssä olevan viittauksen kuntalain (365/1995) 66 §:ään voisi muuttaa viittamaan kuntalain (410/2015) 111 §:ään.

Maakuntien perustamisesta seuraavat muutosehdotukset tuloverolain 3 §:ään, 21 §:n 1 ja 4 momenttiin, 49 §:n 1 momenttiin ja 82 §:n 2 momenttiin sekä laki verotusmenettelystä annetun lain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta tulisivat kuitenkin voimaan samaan aikaan kuin maakuntalaki ehdotetaan tulemaan voimaan. Verohallinnon näkemyksen mukaan myös tuloverolain 31 §:n tulisi tulla voimaan samaan aikaan maakuntalain kanssa.

40. 38. Kunnallista henkilöstöä koskevan lainsäädännön soveltamisalaa ehdotetaan muutettavaksi koskemaan myös maakuntien henkilöstöä. Maakuntien työnantajaedunvalvontaa hoitaisi uudella lailla säädettävä Kunta- ja maakuntatyönantajat KT. Onko henkilöstön asemasta ja työnantajaedunvalvonnasta esitetty säädettäväksi tarkoituksenmukaisesti?

Ei vastauksia.

41. 39. Onko eläkkeiden rahoittamisesta esitetty säädettäväksi tarkoituksenmukaisesti?

Ei vastauksia.

42. 40. Vapaamuotoiset huomiot henkilöstön asemasta ja/tai työnantajaedunvalvonnasta sekä eläkkeistä.

Ei vastauksia.

43. 41. Miten arvioitte uudistuksen vaikuttavan oman taustaorganisaationne asemaan?

Ei vastauksia.

44. 42. Onko maakunnilla riittävät taloudelliset edellytykset suoriutua lakisääteisistä tehtävistä uudistuksen voimaan tultua?

Ei vastauksia.

45. 43. Mihin aiheeseen/aiheisiin liittyvää valtakunnallista tukea katsotte tarvitsevanne sote- ja maakuntauudistusten alueelliseen toteutukseen (voitte valita usemman vaihtoehdon)?

Ei vastauksia.

46. 44. Muut vapaamuotoiset huomiot hallituksen esitysluonnoksesta.

Ei vastauksia.

47. 45. Yksilöidyt säädösmuutosehdotukset.

Ei vastauksia.